

## *Aleksandra Gudelevičiūtė- Valiulienė*

Aleksandra Gudelevičiūtė-Valiulienė gimė 1920 m. Kauno apskr., Vilkijos vls., Eglynų k., 10 ha turinčio ūkininko šeimoje. Baigė pradžios mokyklą. 19 metų ištekojo už Valiulio. Vyras buvo paimtas į kariuomenę ir žuvo. Aleksandrą suėmė kaip partizanų ryšininkę; 1947 m. Maskvos „troika“ nuteisė 10 m. lagerio ir 5 m. teisių apribojimu pagal 58-la 58-11 straipsnius. Liko mažametis sūnus. Iš pradžių buvo išsiųsta į Mordovijos lagerius, o 1948 m. perkelta į Vaniną, iš kur 1950 m. pateko į Magadaną. Kolymoje dirbo statybos darbus, kirto mišką 3-iojo kilometro stovykloje, Berlago spec. lageryje.

Magadane susirgo, 1955 m. buvo išsiųsta į Chabarovsko ligoninę, iš kur 1955 m. gruodžio mėn. buvo paleista pagal užskaitus. Grįžusi į Lietuvą apsigyveno pas brolių Vilniuje (Buivydiškėse), kur dirbo ligi pensijos. Mirus broliui grįžo į tėviškę.

1955 m. Aleksandra Valiulienė, būdama Berlago lageryje, susižeidė, ir ją perkėlė į lagerio 18 koloną prie ligoninės. Ten tuo metu psichinių ligų skyriuje buvo laikomos lietuvaitės Verutė, Paulina ir mokytoja Adelė Dirsytė. Aleksandra ir dar kita lietuvė Ada buvo įpareigosotos tas ligones aprūpinti maistu.

Kai Aleksandra susirgo pleuritu, ji buvo išsiųsta į Chabarovską, kur geresnės klimato sąlygos. Jos bausmės laikas artėjo į pabaigą ir 1955 m. gruodžio mėnesį ji buvo paleista pagal užskaitus.

Tuo pačiu laivu, tame pačiame triume iš Magadano buvo atgabenta ir Adelė Dirsytė bei kitos ligonės. Aleksandra lankė A. Dirsytę. A. Dirsyte giminės labai rūpinosi - ji gaudavo vertingų siuntinių. Dirsytė Aleksandrai pasiūlė savo dailias šlepetes. Aleksandra nesuprato šio siūlymo. Kaimynės paaiškino, kad turbūt nori mirusi būti jomis apauta. A. Dirsyte tuo metu jau buvo silpna.

Atvykę į Vanino uostą ligoniai vagonais išgabenti į Chabarovsko lagerynę.

2000.03.25 pokalbio su A. Valiulienė įrašas (Perpasakojo M. Bloznelis).